

॥ सा विद्या या विमुक्तये ॥

स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड

'ज्ञानतीर्थ', विष्णुपुरी, नांदेड - ४३१ ६०६ (महाराष्ट्र राज्य) भारत

SWAMI RAMANAND TEERTH MARATHWADA UNIVERSITY, NANDED

'Dnyanteerth', Vishnupuri, Nanded - 431 606 (Maharashtra State) INDIA

Established on 17th September, 1994, Recognized By the UGC U/s 2(f) and 12(B), NAAC Re-accredited with 'B++' grade

Fax : (02462) 215572

Academic-1 (BOS) Section

website: srtmun.ac.in

Phone: (02462)215542

E-mail: bos@srtmun.ac.in

आंतरविद्याशाखीय अभ्यास
विद्याशाखेअंतर्गत सीबीसीएस पॅटर्नचा
बी.ए. (ललित कला) द्वितीय वर्षाचा
अभ्यासक्रम शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४
पासून लागू करणेबाबत.

प रि प त्र क

या परिपत्रकान्वये सर्व संबंधितांना कळविण्यात येते की, प्रस्तुत विद्यापीठाच्या संलग्नित महाविद्यालयांतील आंतरविद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखेअंतर्गत पदवी स्तरावरील C.B.C.S. (Choice Based Credit System) Pattern नुसार खालील अभ्यासक्रम शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४ पासून लागू करण्याच्या दृष्टीने मा. कुलगुरू महोदयानी मा. विद्यापरिषदेच्या मान्यतेच्या अधिन राहून मान्यता दिलेली आहे.

1) B. A. Lalit Kala II year (C.B.C.S. Pattern.)

सदरील परिपत्रक व अभ्यासक्रम विद्यापीठाच्या www.srtmun.ac.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहेत. तरी सदरील परिपत्रक सर्व संबंधितांच्या निदर्शनास आणावे ही, विनंती.

'ज्ञानतीर्थ' परिसर,

विष्णुपुरी, नांदेड - ४३१ ६०६.

जा.क्र.:शै-१/परिपत्रक/बीए/ललितकला/सीबीसीएस/

अ.क्र./२०२३-२४/३१८

दिनांक : २७.०९.२०२३.

(Signature)

सहाकुलसचिव

शैक्षणिक १-अभ्यासमंडळ) विभाग

प्रत माहितीस्वरुप:

- १) मा. अधिष्ठाता, आंतर विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- २) मा. संचालक, परिक्षा व मुल्यमापन मंडळ, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- ३) मा. प्राचार्य, सर्व संबंधित महाविद्यालय, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- ४) मिस्ट्रीम एक्स्पर्ट, शैक्षणिक विभाग, प्रस्तुत विद्यापीठ.

SWAMI RAMANAND TEERTH MARATHAWADA UNIVERSITY NANDED

NEW SYLLABUS

B.A. LALIT KALA-SECOND YEAR FACULTY OF INTERDISCIPLINARY STUDIES

Choice Based Credit System {CBCS}

With Effect from - June, 2023

Aim :

- The aim of this course is to create an interest to motivate and connect the student to Drama, Indian Classical & Folk Music and Classical Dance from ancient to modern age.
- To know the various cultural traditions of Classical Dance/Drama/Music in India.

Objectives :

To help the students to know the various traditions, origins & development of classical dance, theatre, performing arts etc. to contribute them to create a positive approach in personality development.

Outcomes / Learning Objectives :

- To develop the skill among the students to stand themselves in their whole life & encourage them to create awareness for Dance/Drama/Music.
- To know the contribution of great artist in the field of Dance/Drama/Music for the development of society and also inspire the students from their work.
- To increase practical knowledge to create a young artist for the success of stage performance.

Choice Based Credit System {CBCS} Course Structure
Faculty Of Interdisciplinary Studies
B.A. Lalit Kala Second Year
Semester Pattern
Semester III & IV
With Effective from- June- 2023

Sr. No.	Core Course	Subject	Sem. Exam Mark	Internal Mark	Total Marks	Credits
01	BA LALIT KALA-ENG	इंग्रजी-English Communication	50	25	75	03
02	BA LALIT KALA-MAR	मराठी/Marathi अक्षरविद्या/साहित्यसरिता	50	25	75	03
03	BA LALIT KALA-IND DAN	Indian Classical Dance (Kathak)	50	25	75	03
	BA LALIT KALA-IND DAN	Indian Classical Dance (Bharatnatyam)	50	25	75	--
04	BA LALIT KALA-DRAMA	Drama	50	25	75	03
05	BA LALIT KALA-IND MUS	Indian Music Classical & Folk	50	25	75	03
06	SEC-I-II		25	25	50	02
						17

B.A. LALIT KALA
Semester-III & IV
PRACTICAL PAPER

Sr. No.	Core Course	Subject	Sem. Exam Mark	Internal Mark	Total Marks	Credits
01	BA LALIT KALA-IND DAN	Indian Classical Dance (Kathak)	--	75	75	03
	BA LALIT KALA-IND DAN	Indian Classical Dance (Bharatnatyam)	--	75	75	--
02	BA LALIT KALA-DRAMA	Drama (PR)	--	75	75	03
03	BA LALIT KALA-IND MUS	Indian Music Classical & Folk & Instrumental (PR)	--	75	75	03
						15+09 =24

**SWAMI RAMANAND TEERTH MARATHAWADA
UNIVERSITY NANDED**

NEW SYLLABUS
English (Compulsory)
(Communication)

FACULTY OF INTERDISCIPLINARY STUDIES

B.A. LALIT KALA-SECOND YEAR
Semester Pattern (Semester – III & IV)

Choice Based Credit System {CBCS}

With Effect from - June, 2023

Choice Based Credit System {CBCS} Course Structure
Faculty Of Interdisciplinary Studies
B.A. Lalit Kala Second Year
Semester Pattern
Semester III
With Effective from- June- 2023
English Communicaton

Credits-03	Marks :75
Internal :- 25	End of Semester from - 50

Syllabus

Module/Unit	Content	Title
1	Fiction	A) The model Millionaire : Oscar Wilde
	(short story)	B) The Lost Child : Mulk Raj Anand
2	Poetry	A) The Gift of India : Sarojini Naidu
		B) Desiderata : Max Ehrmann
3	Non-Fictional Prose	A) At Shool : Netaji Subhash Chandra Bose
		B) The Flying Sikh : Milkha Singh
4	Grammar / Communication Skills	A) Direct-Indirect Narration
		B) Writing for the Print Media

Prescribed Text : Anthology to be published by the Univeristy through publishers Macmillan Education

Continuous Internal Evaluation : 25 Marks (1 credit)

Class Test/Mid semester exam of 10 marks + Tutorial / Project /Viva of 15 marks = 25 marks

End Semester Examination : 50 marks (2 Credits)

Choice Based Credit System {CBCS} Course Structure
Faculty Of Interdisciplinary Studies
B.A. Lalit Kala Second Year
Semester Pattern
Semester IV
Compulsory English
With Effective from- June- 2023

Credits-03

Marks :75

Internal :- 25

End of Semester from - 50

Module/Unit		Content	Title
1	Semester IV	Fiction (short story)	A) The Remorseful Sinner Leo Tolstoy B) The sniper : Liam O' Flaherty
2		Poetry	A) Love : S.T. Coleridge B) Courage : Anne Sexton
3		Non-Fictional Prose	A) To youth : Sardar Bhagat Singh B) The Quest for Happiness : H.H. Dalai Lama
4		Grammar / Communication Skills	A) Active-Passive Voice B) Writing for the Electronic Media

Prescribed Text : Anthology to be published by the Univerisity through publishers Macmillan Education

Continuous Internal Evaluation : 25 Marks (1 credit)

Class Test/Mid semester exam of 10 marks + Tutorial / Project /Viva of 15 marks = 25 marks

End Semester Examination : 50 marks (2 Credits)

Question Paper Pattern (Semester IV)

Question No.	Content Unit / Module	Marks
1	Four Descriptive / Essay Type Questions based on Units / Modules 5,6 and 7	10
2		10
3		10
4		10
5	Question based on Unit/Module 8 A) Grammer B) Communication Skills	5+5= 10

स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड

**SWAMI RAMANAND TEERTH MARATHAWADA
UNIVERSITY NANDED**

NEW SYLLABUS

MARATHI

(Second Language)

FACULTY OF INTERDISCIPLINARY STUDIES

B.A. LALIT KALA-SECOND YEAR

Choice Based Credit System {CBCS}

With Effect from - June, 2023

Choice Based Credit System {CBCS} Course Structure
Faculty Of Interdisciplinary Studies
B.A. Lalit Kala Second Year
Semester Pattern
Semester III
With Effective from- June- 2023
Marathi

Credits-03

Marks :75

Internal :- 25

End of Semester from - 50

अभ्यासपत्रिका - तिसरी : MAR-SL-III : अक्षरविद्या

अ.क्र.	अभ्यासपत्रिकेचा संकेतांक	अभ्यासपत्रिकेचे नाव	आठवड्याच्या तासिका	एकुण तासिका	अंतर्गत गुण (CA)	सत्रांत परीक्षा गुण ESE	एकुण गुण	श्रेयांक
1	SL-MAR-III	अक्षरविद्या	04	55	25	50	75	3

.उद्दिष्टे :

1. मध्ययुगीन तसेच आधुनिक गद्य व पद्याचे कालविशिष्ट स्वरूप-विशेष समजून घेणे.
2. मराठी भाषेच्या वैविध्याचा परिचय करून घेणे
3. मराठी साहित्याची अभिरूची वृद्धिंगत करणे
4. मराठी व्याकरणाचा सर्वसाधारण परिचय करून घेणे
5. मराठी भाषेच्या व्यावहारिक उपयोजनासाठी प्रोत्साहित करणे
6. मराठी प्रमाण लेखनाच्या नियमांबद्दल जागृती घडविणे
7. मराठी अलंकार व्यवस्थेचा सर्वसाधारण परिचय घडविणे.

उपयोगिता :

- 1) मध्ययुगीन व आधुनिक गद्य-पद्य वाङ्मयाचा परिचय होईल.
- 2) मराठीतील वाङ्मयपंक्रारांची ओळख होईल.
- 3) मराठी भाषेतील व्याकरण व्यवस्थेचे उपयोजन करता येईल.
- 4) भाषाज्ञान वृद्धिंगत होईल
- 5) मराठी भाषेच्या व्यवहारातील उपयोजनास प्रोत्साहन मिळेल
- 6) मराठी प्रमाण लेखनाच्या नियमांबद्दल जागरूकता वाढेल.
- 7) मराठी अलंकार व्यवस्थेचे व्यावहारिक उपयोजन वाढेल.

अभ्यासघटक :

गद्य विभाग

1) हत्तीचा दृष्टांत	-	दृष्टांतपाठ
2) कीर्तन	-	संत गाडगेबाबा
3) आराधन	-	डॉ.ए.पी.जे. अब्दुल कलाम (अनुवाद-माधुरी शानबाग)
4) डॉक्टरी सत्यकथा	-	डॉ. जे.जी. वाडेकर
5) थेरबन	-	राजा ढाले
6) भ्रष्टाचाराविरूद्ध लढा	-	विदुर महाजन
7) अक्षरांची पहाट	-	प्रकाश खरात
8) यशोधरा (कादंबरी अंश)	-	करूणा जमदाडे

पद्य विभाग

1) नको देवराया अंत पाहू आता	-	संत कान्होपात्रा
2) बाई मी लिहिणे शिकले	-	संत जनाबाई
3) कुठे दबा धरून बसले आहे तुफान	-	विलास वैद्य
4) सरावन महिना आला की	-	रविचंद्र हडसनकार
5) माझी हाती नसती लेखणी	-	नागराज मंजुळे
6) किनकिन घुंगराची	-	हनुमंत चांदगुडे
7) विज्ञान वंदना	-	आ.य. पवार
8) बिघडलेले होकायंत्र	-	शेषराव पिराजी धांडे

व्याकरण विभाग :

1) प्रमाण लेखनविषयक नियम	-	विरामचिन्हे
2) शब्दालंकार	-	यमक, अनुप्रास

प्रश्नपत्रिकेचे प्रारूप :

- 1) प्रत्येक प्रश्नपत्रिका एकूण 75 गुणांसाठी असेल.
- 2) सत्रांत परीक्षा (ESE) 50 गुणांसाठी तर सातत्यपूर्ण मूल्यमापनासाठी 25 गुण आहेत.

एकूण गुण :	75
सातत्यपूर्ण मूल्यमापन/अंतर्गत मूल्यमापन (CA)	25
घटक चाचणी (एक)	10
प्रकल्प	10
सेमिनार/गटचर्चा	05

सत्रांत परीक्षा (ESE) 50

स्वरूप :

प्रश्न-1 दीर्घोत्तरी प्रश्न (गद्य- एक ते चार घटक) (दोनपैकी एक सोडवा)	10
प्रश्न-2 दीर्घोत्तरी प्रश्न (गद्य- चार ते आठ हे घटक) (दोनपैकी एक सोडवा)	10
प्रश्न-3 दीर्घोत्तरी प्रश्न (पद्य- एक ते चार घटक) (दोनपैकी एक सोडवा)	10
प्रश्न-4 दीर्घोत्तरी प्रश्न (गद्य- चार ते आठ हे घटक) (दोनपैकी एक सोडवा)	10
प्रश्न-5 टीपा लिहा: उपयोजित मराठी (चारपैकी दोन) (प्रत्येक घटकावर दोन प्रश्न)	10

Choice Based Credit System {CBCS} Course Structure
Faculty Of Interdisciplinary Studies
B.A. Lalit Kala Second Year
Semester Pattern
Semester IV
With Effective from- June- 2023
Marathi

Credits-03

Marks :75

Internal :- 25

End of Semester from - 50

अभ्यासपत्रिका - चौथी : MAR-SL-IV : साहित्यसरिता

अ.क्र.	अभ्यासपत्रिकेचा संकेतांक	अभ्यासपत्रिकेचे नाव	आठवड्याच्या तासिका	एकुण तासिका	अंतर्गत गुण (CA)	सत्रांत परीक्षा गुण ESE	एकुण गुण	श्रेयांक
1	SL-MAR-IV	साहित्यसरिता	04	55	25	50	75	3

साहित्यसरिता

उद्दिष्टे :

1. मध्ययुगीन तसेच आधुनिक गद्य व पद्याचे कालविशिष्ट स्वरूप-विशेष समजून घेणे.
2. मराठी भाषेच्या वैविध्याचा परिचय करून घेणे
3. मराठी साहित्याची अभिरूची वृद्धिंगत करणे
4. मराठी व्याकरणाचा सर्वसाधारण परिचय करून घेणे
5. मराठी भाषेच्या व्यावहारिक उपयोजनासाठी प्रोत्साहित करणे
6. मराठी प्रमाण लेखनाच्या नियमांबद्दल जागृती घडविणे
7. मराठी अलंकार व्यवस्थेचा सर्वसाधारण परिचय घडविणे.

उपयोगिता :

- 8) मध्ययुगीन व आधुनिक गद्य-पद्य वाङ्मयाचा परिचय होईल.
- 9) मराठीतील वाङ्मयपंक्रारांची ओळख होईल.
- 10) मराठी भाषेतील व्याकरण व्यवस्थेचे उपयोजन करता येईल.
- 11) भाषाज्ञान वृद्धिंगत होईल
- 12) मराठी भाषेच्या व्यवहारातील उपयोजनास प्रोत्साहन मिळेल
- 13) मराठी प्रमाण लेखनाच्या नियमांबद्दल जागरूकता वाढेल.
- 14) मराठी अलंकार व्यवस्थेचे व्यावहारिक उपयोजन वाढेल.

अभ्यासघटक :

गद्य विभाग

1) नांगऱ्याचे बळ	-	गाथासप्तशती गाथा
2) शेतकऱ्यांची स्थिती-सत्यशोधकांचे शेतकरीविषयक विचार-		मुकुंदराव पाटील
3) कलाक्षेत्रातील श्रेष्ठत्ववाद	-	लिओ टॉलस्टॉय (अनुवाद सानेगुरूजी)
4) न्युयॉर्कची परिषद	-	गंगाधर पानतावणे
5) महात्मा बसेश्वर	-	डॉ. जनार्दन वाघमारे
6) नाट्यगृहाच्या फेऱ्यात	-	शिरीष गोपाळ देशपांडे
7) खिलाऱ्या	-	भास्कर बडे
8) तियानमेन चौक	-	डॉ. उर्मिला चाकूरकर

पद्य विभाग

1) मुंगी उडाली आकाशी	-	संत मुक्ताबाई
2) अभंग	-	संत नामदेव
3) ते न तिने कधी ओळखिले	-	बी. रघुनाथ
4) कालजाजाच्या विस्कटलेल्या चिंध्या	-	उत्तम कोळगावकर
5) पेरणी	-	अविनाश आवलगावकर
6) मी वाट पाहतोय	-	शशिकांत हिंगोणेकर
7) तू एकदा पुनवेचा	-	जितेंद्र कुंवर
8) पाखरांचे हायकू	-	दयासागर वन्ने

व्याकरण विभाग :

1) समास	-	द्वंद्वं, बहुव्रीही
2) अर्थालंकार	-	उत्प्रेक्षा, रूपक, उपमा

प्रश्नपत्रिकेचे प्रारूप :

- 1) प्रत्येक प्रश्नपत्रिका एकूण 75 गुणांसाठी असेल.
- 2) सत्रांत परीक्षा (ESE) 50 गुणांसाठी तर सातत्यपूर्ण मूल्यमापनासाठी 25 गुण आहेत.

एकूण गुण :	75
सातत्यपूर्ण मूल्यमापन/अंतर्गत मूल्यमापन (CA)	25
घटक चाचणी (एक)	10
प्रकल्प	10
सेमिनार/गटचर्चा	05

सत्रांत परीक्षा (ESE) 50

स्वरूप :

प्रश्न-1 दीर्घोत्तरी प्रश्न (गद्य- एक ते चार घटक) (दोनपैकी एक सोडवा)	10
प्रश्न-2 दीर्घोत्तरी प्रश्न (गद्य- चार ते आठ हे घटक) (दोनपैकी एक सोडवा)	10
प्रश्न-3 दीर्घोत्तरी प्रश्न (पद्य- एक ते चार घटक) (दोनपैकी एक सोडवा)	10
प्रश्न-4 दीर्घोत्तरी प्रश्न (गद्य- चार ते आठ हे घटक) (दोनपैकी एक सोडवा)	10
प्रश्न-5 टीपा लिहा: उपयोजित मराठी (चारपैकी दोन) (प्रत्येक घटकावर दोन प्रश्न)	10

SWAMI RAMANAND TEERTH MARATHWADA UNIVERSITY, NANDED

NEW SYLLABUS

**INDIAN CLASSICAL DANCE
(KATTHAK)**

FACULTY OF INTERDISCIPLINARY STUDIES

B.A. LALIT KALA- SECOND YEAR

Semester Pattern (Semester – III & IV)

Choice Based Credit System (CBCS)

Effective from June-2023

S.R.T.M.UNIVERSITY NANDED

Choice Based Credit System (CBCS) Course structure

FACULTY OF INTERDISCIPLINARY STUDIES

B.A. Lalit Kala- Second year

Subject :- Indian Classical Dance (Kathak)

New Syllabus Semester Pattern Semester III & IV

Effective from June- 2023

Semester	Core Course	Paper	Name of Paper	Lecture/ Practical Per Week	Total No of Lectures /Practical In OneSemester	CA	ESE	Total Marks	Credits
Semester III	CCLALIT KALAIN DDAN-TH	V	Indian Classical Dance (Kathak) (TH)	4 TH	55	25	50	75	3
	CCLALIT KALAIN DDAN - PR	VI	Indian Classical Dance (Kathak) (PR)	6 PR	84	--	75	75	3
	SEC-I	I	Kathak Dance & Folk Dance	3 (PR+TH)	45	25	25	50	2
	Total			13	184	50	150	200	8

Semester	Core Course	Paper	Name of Paper	Lecture/ Practical Per Week	Total No of Lectures /Practical In OneSemester	CA	ESE	Total Marks	Credits
Semester IV	CCLALIT KALAIN DDAN-TH	VII	Indian Classical Dance (Katthak) (TH)	4 TH	55	25	50	75	3
	CCLALIT KALAIN DDAN - PR	VIII	Indian Classical Dance (Katthak) (PR)	6 PR	84	--	75	75	3
	SEC-II	II	Presentation of Dance	3 (PR+TH)	45	25	25	50	2
	Total			13	184	50	150	200	8

Note :-

1. CCIND DEN : Core Course of Indin Classical Dance
2. PR : Pratical (one pratical periods one Hour)
3. TH : Theory
4. CA : Continuous Assesment
5. ESE : End of semester Examinations
6. SEC : Skill Enhancement Course
7. Paper (Elective) Transfer of credit as per student choice
8. 10 Marks for Test & Record Book (10+10=20)
9. 15 Marks for Tutorial/Seminar

S.R.T.M.UNIVERSITY NANDED

Choice Based Credit System (CBCS) Course Structure

FACULTY OF INTERDISCIPLINARY STUDIES

B.A. Lalit Kala- Second Year

Subject :- Indian Classical Dance (Katthak)

New Syllabus Semester Pattern

Semester III

Effective from June-2023

Paper No	Title of Paper	Internal Mark (CA)	External Marks End Semester Exam (ESE)	Total Marks (CA+ESE)
V	Indian Classical Dance (Katthak) (TH))	25	50	75
VI	Indian Classical Dance (Katthak) (PR)	--	75	75
SEC-I	Katthak Dance & Folk Dance	25	25	50

SEMESTER-IV

Paper No	Title of Paper	Internal Mark (CA)	External Marks End Semester Exam (ESE)	Total Marks (CA+ESE)
VII	Indian Classical Dance (Katthak) (TH))	25	50	75
VIII	Indian Classical Dance (Katthak) (PR)	--	75	75
SEC-II	Presentation of Dance	25	25	50

Indian Classical Dance

New Syllabus

B.A. Lalit Kala-II nd Year

Semester-III, (Theory)

Name of Paper :- Indian Classical Dance Katthak (TH)

पेपरचे नाव - भारतीय शास्त्रीय नृत्य (कथक)

Credit :-3

Mark : 75

Internal Mark : 25

End of Semester Exam :-50

- 1) 1. नृत्याची उत्पत्ती (वेगवेगळ्या विचारवंतांची मते)
 2. नृत्यकला शिकण्याचे फायदे
 3. नृत्य, नृत्त आणि नाट्य या नर्तनाच्या महत्वाच्या घटकांची संपूर्ण माहिती
- 2) 1. लास्य आणि तांडव अंग म्हणजे काय ते सांगून यांचे कथक मधील स्थान स्पष्ट करा.
 2. अभिनय दर्पननुसार ग्रिवा भेद (चार प्रकार) आठ प्रकारच्या दृष्टिभेद विषयी माहिती लिहा.
 3. शिरोभेद (नऊ प्रकार) - विनियोगांसहीत
- 3) कथक नृत्यात भाव प्रदर्शनाचे प्रकार स्पष्ट करा.
- 4) 1. सोपे नटवरी तुकडे 5 (नृत्याच्या भाषेतले)
 2. लखनौ आणि जयपूर घराण्याची वैशिष्ट्ये सांगा.
- 5) त्रिताल, झपताल आणि एकतालच्या रचना लिपिबद्ध करणे
- 6) जीवन चरित्र :- 1. बिंदादिन महाराज
 2. कालका प्रसाद

Indian Classical Dance
New Syllabus
B.A. Lalit Kala-II nd Year
Semester-III (PRACTICAL)
Name of Paper :- Indian Classical Dance Kathhak (PR)
पेपरचे नाव - भारतीय शास्त्रीय नृत्य (कथक)

Credit :-3

Mark : 75

Internal Mark : No Internal Mark

End of Semester Exam :-75

- 1) 1. तिनतालच्या ठेक्यावर तत्कार - विलंबित, दुष्पट, चौपट
2. तत्काराचे प्रकार स्पष्ट करा.
3. तिनतालामध्ये विशेष थाट, परणजुडी आमद
- 2) 1. पाच साधेतोडे व दोन चक्रधार तोडे
2. निकास्याच्या दोन मोठ्या गत
- 3) 1. त्रितालमध्ये गतनिकास- बिंदि (दागिना) कलाई, मटकी (घागरचे) विविध प्रकार
2. गतभाव- माखनचोरी
- 4) झपताल:- थाट-2 आमद-1 तोडे-3
चक्रधार तोडे-2 चरण-2 चक्रधार चरण-2
तिलाई-1 चक्रधार तिहाई-1 कवित-1
तत्कार-बराबर, दुगुण, चौगुण सह करणे
- 5) गणेश वंदना आणि शिव वंदना
- 6) एकताल आणि रूपक यातालाची सविस्तर माहिती सांगून हातावर ताल लिहा.

Indian Classical Dance
New Syllabus
B.A. Lalit Kala- II nd Year
Semester-III, SEC-I
Skill Enhancement Course-I
Name of Paper :- Kathak Dance & Folk Dance
पेपरचे नाव - कथक नृत्य आणि लोकनृत्य

Credit :-02

Mark : 50

Internal Mark : 25

End of Semester Exam :-25

1. पाठयक्रमात असलेल्या सर्व तालांमधील रचना लिपिबद्ध करणे
(रास-13, गजझंपा-15 मात्रा, बसंत-9 मात्रा, (Rudra-11 मात्रा))
2. पाच जाती कोणत्या ते सविस्तर सांगून पाच जाती 5 वेगवेगळ्या तालात लिपिबद्ध करणे. (एक जाती-एकाच तालात)
3. कथक नृत्याची परंपरा आणि सध्या त्याला मिळालेले नवनवीन पैलू यांचे सविस्तर विवेचन करा.
4. लोकनृत्यातील आदिवासी नृत्य, ग्रामीण नृत्य, शास्त्रीय नृत्य या प्रत्येकाचे स्पष्टीकरण लिहा.
5. नौटंकी, तमाशा, रासमंडल या प्रकारांची माहिती लिहा.

Indian Classical Dance
New Syllabus
B.A. Lalit Kala-II nd Year
Semester-IV (THEORY)
Name of Paper :- Indian Classical Dance Kathhak (TH)
पेपरचे नाव - भारतीय शास्त्रीय नृत्य (कथक)

Credit :-3

Mark : 75

Internal Mark : 25

End of Semester Exam :-50

- 1) 1. कथक नृत्यातील मंदिर परंपरा व दरबार परंपरा यांची माहिती
2. बनारस घराण्याची माहिती
3. लखनौ, जयपूर घराण्यांची वंश परंपरा
- 2) 1. अभिनय दर्पणानुसार संयुक्त हस्तमुद्रांपैकी खालील मुद्रांचे उपयोग, किलक, मत्स, कुर्म, वराह, गरूड, नागबंध, खटाव, भेरूड
2. अभिनय दर्पणानुसार आठ प्रकारच्या दृष्टिभेदांची विनियोगासह माहिती
3. कल्पकमध्ये अभिनयाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
- 3) व्याख्या :- मृदा, आद, घुमरीया, स्तुती, अंदाज, कसक-मसक, हावभाव, उठाण, नटवरी, ततकार, पलटा, कटाक्ष
- 4) 1. प्रात्याक्षिकातील रचना लिपिबद्ध करणे
2. झपताल, रूपक, केरवा, दादरा इ. ताल माहितीसह लिपिबद्ध करणे
- 5) 1. तालाच्या दशप्राणांची नावे त्यातील जाती व यतीविषयी सौदाहरण स्पष्टीकरण करा.
2. श्रीकृष्ण चरित्रातील कोणत्याही एका कथेचे सविस्तर वर्णन लिहा.
- 6) 1. शंभु महाराज 2. लच्छु महाराज
2. निबंध :- 1. गुरू शिष्य परंपरा
2. ठुमरी आणि कथक नृत्य

Indian Classical Dance
New Syllabus
B.A. Lalit Kala-II nd Year
Semester-IV th (PRACTICAL)
Name of Paper :- Indian Classical Dance Kathhak (PR)
पेपरचे नाव - भारतीय शास्त्रीय नृत्य (कथक)

Credit :-3

Mark : 75

Internal Mark : No Internal Marks

End of Semester Exam :-75

- 1) 1. श्रीकृष्ण वंदना व सरस्वती वंदना
2. झपताल मध्ये दोन तोडे अमद, दोन परन
- 2) 1. चौपाल मध्ये :-
 1. ततकाराचे थाट
 2. दुप्पट, चौपट, पलटे
 3. सलामी, आमद
 4. पाच साधे व तिन चक्रधार
2. तीनतालामध्ये दोन कविता
3. चौताल यातालाचे बोल देऊन पढत करण्याचा अभ्यास
- 3) 1. गतभाव- कालिया दमण
2. होरी काव्यावर अभिनय (संपूर्ण रचना ताल देऊन म्हणता येणे आवश्यक)
- 4) 1. एकताल :

थाट -2	परण -2
परण आमद-1	चक्रधार चरण-2
तोड-4	तिहाई -2
चक्रधार तोडे-2	कवित्व-1

ततकार, बराबर, दुगुन, चौगुण, तिहाई सह
1. द्रौपदी चिरहरण गतभाव
- 5) 1. ठुमरी
2. चौताल, झपताल, रूपक, तालाची संपूर्ण माहिती सह

Indian Classical Dance
New Syllabus
B.A. Lalit Kala- II nd Year
Semester-IV, SEC-II
Skill Enhancement Course-II
Name of Paper :- Presentation of Dance
पेपरचे नाव - नृत्याचे सादरीकरण

Credit :-02

Mark : 50

Internal Mark : 25

End of Semester Exam :-25

1. नवरस ही संकल्पना स्पष्ट करून कोणत्याही एका रसाचे सविस्तर कथानक लिहा.
2. अष्टविनायकांच्या प्रस्तुतीकरणामध्ये मुग्धा, मध्या आणि प्रौढा (प्रगल्भ) या अवस्थांचा विचार कशाप्रकारे आवश्यक आहे ते सोदाहरण स्पष्ट करा.
3. सर्व तालांमधील रचना लिपिबद्ध करणे.
4. कोणतीही एक वंदना/स्तुती (तालबद्ध असणे आवश्यक)
5. चैती, दादरा, झूला, सावन यापैकी एक रचना

SWAMI RAMANAND TEERTH MARATHWADA UNIVERSITY, NANDED

NEW SYLLABUS

INDIAN CLASSICAL DANCE (BHARATNATYAM)

FACULTY OF INTERDISCIPLINARY STUDIES

B.A. LALIT KALA – SECOND YEAR

Semester Pattern (Semester – III & IV)

Choice Based Credit System (CBCS)

Effective form June-2023

S.R.T.M.UNIVERSITY NANDED
Choice Based Credit System (CBCS) Course structure
Faculty of interdisciplinary studies
B.A. Lalit Kala Second Year
Subject :- Indian Classical Dance (Bharatnatyam),
New Syllabus Semester Pattern Semester III & IV
Effective from June-2023

Semester	Core Course	Paper	Name of Paper	Lecture/ Practical Per Week	Total No of Lectures /Practical In OneSemester	CA	ESE	Total Marks	Credits
Semester III	CCLALIT KALAIN DDAN-TH	V	Indian Classical Dance (Bharatnatyam) (TH)	4 TH	55	25	50	75	3
	CCLALIT KALAIN DDAN-PR	VI	Indian Classical Dance (Bharatnatyam) (PR)	6 PR	84	--	75	75	3
	SEC-I	I	Classical Method of Dance	3 (PR+TH)	45	25	25	50	2
Total				13	184	50	150	200	8

SEMESTER-IV

Semester	Core Course	Paper	Name of Paper	Lecture/ Practical Per Week	Total No of Lectures /Practical In OneSemester	CA	ESE	Total Marks	Credits
Semester IV	CCLALIT KALAIN DDAN-TH	VII	Indian Classical Dance (Bharatnatyam) (TH)	4 TH	55	25	50	75	3
	CCLALIT KALAIN DDAN-PR	VIII	Indian Classical Dance (Bharatnatyam) (PR)	6 PR	84	--	75	75	3
	SEC-II	II	Information of Mythical Dance	3 (PR+TH)	45	25	25	50	2
Total				13	184	50	150	200	8

Note :-

- 1) CCIND DAN : Core Course of Indian Classical Dance.
- 2) PR : Pratical (one pratical periods one Hour)
- 3) TH : Theory
- 4) CA : Continuous Assesment
- 5) ESE : End of semester Examinations
- 6) SEC : Skill Enhancement Course
- 7) Paper (Elective) Transfer of credit as per student choice
- 8) 10 Marks for Test & Record Book (10+10=20)
- 9) 15 Marks for Tutorial/Seminar

S.R.T.M.UNIVERSITY NANDED

Choice Based Credit System (CBCS) Course Structure

Faculty of interdisciplinary studies

Subject :- Indian Classical Dance (Bharatnatyam)

B.A. Lalit Kala - Second Year

New Syllabus Semester Pattern

Semester III

Effective from June- 2023

Paper No	Title of Paper	Internal Mark (CA)	External Marks End Semester Exam (ESE)	Total Marks (CA+ESE)
V	Indian Classical Dance (Bharatnatyam) (TH)	25	50	75
VI	Indian Classical Dance (Bharatnatyam) (PR)	--	75	75
I	Classical Method of Dance	25	25	50

SEMESTER-IV

Paper No	Title of Paper	Internal Mark (CA)	External Marks End Semester Exam (ESE)	Total Marks (CA+ESE)
VII	Indian Classical Dance (Bharatnatyam) (TH)	25	50	75
VIII	Indian Classical Dance (Bharatnatyam) (PR)	--	75	75
II	Information of Mythical Dance	25	25	50

Indian Classical Dance
New Syllabus
B.A. Lalit Kala-II nd Year
Semester-III (THEORY)
Name of Paper :- Indian Classical Dance - Bharatnatyam (TH)
पेपरचे नाव - भारतीय शास्त्रीय नृत्य (भरतनाटयम)

Credit :-3

Mark : 75

Internal Mark : 25

End of Semester Exam :-50

या अभ्यासक्रमासाठी लेखी परीक्षा घेण्यात येईल.

1. भरतनाटयमबद्दल सविस्तर माहिती लिहा ?
2. मार्गम संकल्पनेची माहिती आणि सर्व रचनांची माहिती लिहा ?
3. देवदासी परंपरा - माहिती द्या.
4. व्याख्या - तीर्माणम, कोरवाइ, जती, पल्लवी, अनुपल्लवी
5. फरक लिहा- लोकनृत्य, शास्त्रीयनृत्य, सीनेनृत्य, कथक नृत्य
6. जाती तीन लयीत लिहिणे- खंड, मिश्र, संकीर्ण
7. थोडक्यात लिहा.

अडवू, नृत्य, नाटय

8. चरित्र 1. लिला सामसन
2. श्रीमती मृणालीनी साराभाई

Indian Classical Dance
New Syllabus
B.A. Lalit Kala-II nd Year
Semester-III (PRACTICAL)
Name of Paper :- Indian Classical Dance - Bharatnatyam (PR)
पेपरचे नाव - भारतीय शास्त्रीय नृत्य (भरतनाटयम्) (प्रात्याक्षिक)

Credit :-3

Mark : 75

Internal Mark : No Internal Marks

End of Semester Exam :-75

1. तिल्लाना
2. पदम
3. तिल्लाना कोरवाई हस्तक्रियांच्या सहाय्याने तालात म्हणणे
4. पदम ची संचारी सांगणे
5. सात शास्त्रीय नृत्य शैलीची माहिती
6. कर्नाटकी ताल पध्दतीची माहिती
7. सप्तताल- माहिती आणि तालात म्हणणे

Indian Classical Dance
New Syllabus
B.A. Lalit Kala-II nd Year
Semester-III, SEC-I
Skill Enhancement Course-I
Name of Paper :- Classical Method of Dance
पेपरचे नाव - नृत्यशैलीचा शास्त्रीय अभ्यास

Credit :-02

Mark : 50

Internal Mark : 25

End of Semester Exam :-25

- 1) मिश्रखंड/चापू
- 2) i) नमस्क्रिया ii) व्यायाम
- 3) नृत्य अभिनय असणारी रचना सादरीकरण
- 4) आधुनिक नृत्यशैली बदल माहिती लिहा.
- 5) योगा आणि आसन

Indian Classical Dance
New Syllabus
B.A. Lalit Kala-II nd Year
Semester-IV (THEORY)
Name of Paper :- Indian Classical Dance - Bharatnatyam (Theory)
पेपरचे नाव - भारतीय शास्त्रीय नृत्य (भरतनाटयम्) (लेखी)

Credit :-3

Mark : 75

Internal Mark : 25

End of Semester Exam :-50

1. भरतनाट्यम - सविस्तर माहिती, परंपरेचा थोडक्यात इतिहास, शैलीचा विकास आणि त्यात मोलाची भूमिका बजावणाऱ्या कलाकरांची आणि शिक्षण संस्थांची माहिती
2. अष्टनायिका
3. भरतनाटयम मधील घराणी आणि त्यांची वैशिष्ट्ये
4. तालप्राण
5. भारतीय शास्त्रीय नृत्य शैलीची खालील घटकांच्या आधारे माहिती, उगमाचे ठिकाण, नृत्य शैली (एकल/सांघिक) ठळक, वैशिष्ट्ये, संगीत पद्धती
6. टिपा लिहा-
 1. तांडव आणि लास्य
 2. अंग
 3. प्रत्यंग
 4. उपांग
 5. मात्रा, लय, आवर्तन, करण, अंगहार
 6. नायकभेद

Indian Classical Dance
New Syllabus
B.A. Lalit Kala-II nd Year
Semester-IV (PRACTICAL)
Name of Paper :- Indian Classical Dance - Bharatnatyam (PR)
पेपरचे नाव - भारतीय शास्त्रीय नृत्य (भरतनाटयम्) (प्रात्याक्षिक)

Credit :-3

Mark : 75

Internal Mark : No Internal Marks

End of Semester Exam :-75

1. वर्णम - आदी ताल
2. शृंगार पदम
3. कर्नाटक संगीतातील सप्ततालांच्या हस्तक्रिया करणे आणि तीन लयीत म्हणणे
4. सर्व जाती बीट आणि ऑफ बीट म्हणणे
5. त कळीवर अडवूचे नटुवंगम तीन लयीत म्हणणे
6. महाराष्ट्रातील लोककला व लोकनृत्याचे सादरीकरण

Indian Classical Dance
New Syllabus
B.A. Lalit Kala-II nd Year
Semester-IV, SEC-II
Skill Enhancement Course-II
Name of Paper :- Information of Mythical Dance
पेपरचे नाव - पौराणिक नृत्यांची माहिती

Credit :-02

Mark : 50

Internal Mark : 25

End of Semester Exam :-25

- 1) पौराणिक नृत्य कथांची माहिती (रामायण व महाभारत)
- 2) संकल्पना - कृष्ण लीला, द्रौपदी वस्त्रहरण, गीता-उपदेश, लंकादहन, सिता हरण
- 3) पद्म आणि शब्दमचा सराव
- 4) अभ्यासक्रमातील शिकलेल्या नृत्यांचे सादरीकरण
- 5) हस्तमुद्रा

SWAMI RAMANAND TEERTH MARATHWADA UNIVERSITY, NANDED

NEW SYLLABUS

DRAMA

FACULTY OF INTERDISCIPLINARY STUDIES

B.A. Lalit Kala Second Year

Semester Pattern (Semester – III & IV)

Choice Based Credit System (CBCS)

Effective from June-2023

S.R.T.M.UNIVERSITY NANDED
Choice Based Credit System (CBCS) Course structure
Faculty of interdisciplinary studies
Subject :- Drama,
B.A. Lalit Kala- Second Year,
New Syllabus Semester Pattern
Semester III & IV
Effective from June-2023

Semester	Core Course	Paper	Name of Paper	Lecture/ Practical Per Week	Total No of Lectures /Practical In OneSemester	CA	ESE	Total Marks	Credits
Semester III	CCLALIT KALADR AMA-TH	V	Drama (TH)	4 TH	55	25	50	75	3
	CCLALIT KALADR AMA -PR	VI	Drama (PR)	6 PR	84	--	75	75	3
	SEC-I	I	Voice Culture & Voice Modulation i) Dubbing ii) Speech	3 (PR+TH)	45	25	25	50	2
	Total			13	184	50	150	200	8

SEMESTER-IV

Semester	Core Course	Paper	Name of Paper	Lecture/ Practical Per Week	Total No of Lectures /Practical In OneSemester	CA	ESE	Total Marks	Credits
Semester IV	CCLALIT KALADR AMA-TH	VII	Drama (TH)	4 TH	55	25	50	75	3
	CCLALIT KALADR AMA -PR	VIII	Drama (PR)	6 PR	84	--	75	75	3
	SEC-II	II	Body Language & Physical Theatre i) Mime ii) Dance/ Martial Art	3 (PR+TH)	45	25	25	50	2
	Total			13	184	50	150	200	8

Note :-

- 1) CCLLITDRM : Core Course of Drama
- 2) PR : Pratical (one pratical periods one Hour)
- 3) TH : Theory
- 4) CA : Continuous Assesment
- 5) ESE : End of semester Examinations
- 6) SEC : Skill Enhancement Course
- 7) Paper (Elective) Transfer of credit as per student choice
- 8) 10 Marks for Test & Record Book (10+10=20)
- 9) 15 Marks for Tutorial/Seminar

S.R.T.M.UNIVERSITY NANDED
Choice Based Credit System (CBCS) Course Structure
Faculty of interdisciplinary studies
Subject :- Drama
B.A. Lalit Kala- Second Year
New Syllabus Semester Pattern
Semester III
Effective from June-2023

Paper No	Title of Paper	Internal Mark (CA)	External Marks End Semester Exam (ESE)	Total Marks (CA+ESE)
V	Drama (TH))	25	50	75
VI	Drama (PR)	--	75	75
SEC-I	Voice Culture & Voice Modulation i) Dubbing ii) Speech	25	25	50

SEMESTER-IV

Paper No	Title of Paper	Internal Mark (CA)	External Marks End Semester Exam (ESE)	Total Marks (CA+ESE)
VII	Drama (TH))	25	50	75
VIII	Drama (PR)	--	75	75
SEC-II	Body Language & Physical Theatre i) Mime ii) Dance/Martial Art	25	25	50

Drama
New Syllabus
B.A. Lalit Kala-II nd Year
Semester-III (THEORY)
Name of Paper :- Drama (TH)
पेपरचे नाव - नाट्यशास्त्र (लेखी)

Credit :-3

Mark : 75

Internal Mark : 25

End of Semester Exam :-50

युनिट I :- ग्रीक (थिएटर) रंगभूमी

1. ग्रीक थिएटरचा उदय
2. ग्रीक थिएटरचा विकास
3. ग्रीक नाटककार

युनिट II :- जगात रंगभूमी

1. जपानी रंगभूमीचा उदय
2. नोहची रंगभूमी
3. काबूकी रंगभूमीचा उदय

युनिट III :- रोमन रंगभूमी

1. रोमन रंगभूमीचा उदय
2. विकास
3. एलिझाबेथ रंगभूमीचा उदय व विकास

युनिट IV :- रंगभूमी आणि दिग्दर्शक

1. दिग्दर्शक आणि रंगभूमी यावर चर्चा
2. दिग्दर्शक हा सृजनशील असावा नाटकाचा अभ्यास करणे
3. नाटक कशा पद्धतीने करणार म्हणजे नाटय निवड, वाचन, ब्लॉकिंग, पॉलिशिंग, हालचाल, ताल, लय इ.
4. एखाद्या गाजलेल्या किंवा तुम्ही पाहिलेल्या नाटकांचे विश्लेषण

युनिट V :- अभिनयाचा अभ्यास

1. अभिनयाचा उद्देश, हेतू
2. व्यावसायिक व हौशी नट
3. अभिनय कलेचे काही नियम
4. तुम्ही पाहिलेल्या नाटकातील एखाद्या पात्राचा अभ्यास करणे

Drama
New Syllabus
B.A. Lalit Kala-II nd Year
Semester-III (PRACTICAL)
Name of Paper :- Drama (PR)
पेपरचे नाव - नाट्यशास्त्र (प्रात्याक्षिक)

Credit :-3

Mark : 75

Internal Mark : No Internal Marks

End of Semester Exam :-75

- 1) व्हाईस अँड स्पीच-संवादफेक
- 2) प्रकाश योजनेतील पुंजदीप, फ्रेनेलदीप अशा प्रकारचे लाईटस लावणे
- 3) आभासी रंगभूषा
- 4) नाटयवाचन, संवादफेक, स्वगत, मुकाभिनय
- 5) तुम्ही वाचलेल्या नाटकातील पात्रांचे वर्णन करा.
- 6) तुम्ही वाचलेल्या नाटकातील एका पात्राप्रमाणे रंगभूषा करणे.

Drama
New Syllabus
B.A. Lalit Kala-II nd Year
Semester-III, SEC-I
Skill Enhancement Course-I
Name of Paper- Voice Culure & Modulation
पेपरचे नाव - स्वरसंस्कृती आणि स्वरनियमन

Credit :-02

Mark : 50

Internal Mark : 25

End of Semester Exam :-25

- 1) Dubbing - ध्वनीसंयोजन
- 2) Speech - भाषण

Drama
New Syllabus
B.A. Lalit Kala-II nd Year
Semester-IV (THEORY)
Name of Paper :- Drama (TH)
पेपरचे नाव - नाट्यशास्त्र (लेखी)

Credit :-3

Mark : 75

Internal Mark : 25

End of Semester Exam :-50

युनिट I :-

दृश्यबंध

1. दृश्यबंधाचे विविध प्रकार
2. भूमिनकाशाचे कार्य
3. दृश्यबंध आणि उद्गामी नकाशाचे कार्य

युनिट II :-

प्रकाशयोजना

1. प्रकाश योजनेचे महत्त्व
2. उद्देश, वैशिष्ट्ये, उद्दिष्ट्ये
3. प्रकाशाचे काही गुणधर्म

युनिट III :-

वेशभूषा

1. वेशभूषा योजनेत रंगरेषांचे विविध गुणधर्म
2. पात्रांचे रंगमंचावर वास्तव स्वरूपात दर्शन
3. प्रकाशाच्या वेशभूषेवर होणारा परिणाम

युनिट IV :-

रंगभूषा

1. रंगभूषा करण्याची पद्धत
2. रंगभूषा पुसण्याची पद्धत
3. वैशिष्ट्ये आणि रेषा रंगभूषेचा होणारा परिणाम

युनिट V :-

संगीत

1. पार्श्वसंगीताचा उदय आणि ओळख
2. नाटकावर होणारे ध्वनी लहरीचे परिणाम
3. पार्श्वसंगीताचे साहित्य

Drama
New Syllabus
B.A. Lalit Kala-II nd Year
Semester-IV (PRACTICAL)
Name of Paper :- Drama (PR)
पेपरचे नाव - नाट्यशास्त्र (प्रात्याक्षिक)

Credit :-3

Mark : 75

Internal Mark : No Internal Marks

End of Semester Exam :-75

1. प्रकाश योजनेचे सर्व साहित्य हाताळणे
2. (Skit) लहान नाटक करून दाखवणे
3. आभासी रंगभूषेचे वेगवेगळे प्रकार करून दाखवणे
4. पार्श्वसंगीत माहिती
5. प्रकाश साधनांची नावे सांगणे
6. तुम्ही वाचलेल्या नाटकासाठी तुम्ही पार्श्वसंगीताचा उपयोग कसा कराल.

Drama
New Syllabus
B.A. Lalit Kala-II nd Year
Semester-IV, SEC-II
Skill Enhancement Course-II
Name of Paper- Body Language & Physical Theatre
पेपरचे नाव - देहबोली आणि शारिरिक रंगमंच

Credit :-02

Mark : 50

Internal Mark : 25

End of Semester Exam :-25

- 1) Mime- निधी/क्रिया
- 2) Dance / Martial Art - नृत्य/मार्शल आर्ट

स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड.

SWAMI RAMANAND TEERTH MARATHWADA UNIVERSITY, NANDED

NEW SYLLABUS

INDIAN MUSIC

FACULTY OF INTERDISCIPLINARY STUDIES

B.A. LALIT KALA- SECOND YEAR

Semester Pattern (Semester – III & IV)

Choice Based Credit System (CBCS)

Effective from June-2023

S.R.T.M.UNIVERSITY NANDED**Choice Based Credit System (CBCS) Course structure****Faculty Of Interdisciplinary Studies****B.A. Lalit Kala- Second Year****Subject :- Indian Music (Classical & Folk & Instrumental)****New Syllabus Semester Pattern Semester III & IV****Effective from- June 2023**

Semester	Core Course	Paper	Name of Paper	Lecture/ Practical Per Week	Total No of Lectures /Practical In OneSemester	CA	ESE	Total Marks	Credits
SEMESTER III	CCLALIT KALAIN DMUS-TH	V	Indian Music Classical & Folk & Instrumental (TH)	4 TH	55	25	50	75	3
	CCLALIT KALAIN DMUS-PR	VI	Indian Music Classical & Folk & Instrumental (PR)	6 PR	84	--	75	75	3
	SEC-I	I	Indian Light Music	3 (PR+TH)	45	25	25	50	2
	Total			13	184	50	150	200	8
	OR Paper								
	CCLALIT KALAIN DMUS-TH	V	Indian Music Classical & Folk & Instrumental (TH)	4 TH	55	25	50	75	3
	CCLALIT KALAIN DMUS-PR	VI	Indian Music Classical & Folk & Instrumental (PR)	6 PR	84	--	75	75	3
	SEC-I	I	Indian Music-Flute	3 (PR +TH)	45	25	25	50	2
	Total			13	184	50	150	200	8

Semester	Core Course	Paper	Name of Paper	Lecture/ Practical Per Week	Total No of Lectures /Practical In One Semester	CA	ESE	Total Marks	Credits
SEME STER-IV	CCLALIT KALAIN DMUS-TH	VII	Indian Music Classical & Folk & Instrumental (TH)	4 TH	55	25	50	75	3
	CCLALIT KALAIN DMUS-PR	VIII	Indian Music Classical & Folk & Instrumental (PR)	6 PR	84	--	75	75	3
	SEC-II	II	The Folk Instrument in Maharashtra	3 (PR+TH)	45	25	25	50	2
	Total			13	184	50	150	200	8
	OR Paper								
	CCMUS-TH	VII	Indian Music Tabla/Pakhwaj Percussion (TH)	4 TH	55	25	50	75	3
	CCMUS-PR	VIII	Indian Music Tabla/Pakhwaj Percussion (PR)	6 PR	84	--	75	75	3
	SEC-II	II	Indian Music-Harmonium	3 (PR +TH)	45	25	25	50	2
	Total			13	184	50	150	200	8

Note :-

- 1) CCINDMUS : Core Course of Indian Music.
- 2) PR : Pratical (one pratical periods one Hour)
- 3) TH : Theory
- 4) CA : Continuous Assesment
- 5) ESE : End of semester Examinations
- 6) SEC : Skill Enhancement Course
- 7) Paper (Elective) Transfer of credit as per student choice
- 8) 10 Marks for Test & Record Book (10+10=20)
- 9) 15 Marks for Tutorial/Seminar

S.R.T.M.UNIVERSITY NANDED**Choice Based Credit System (CBCS) Course Structure**

Faculty Of Interdisciplinary Studies

B.A. Lalit Kala-Second Year**Subject :- Indian Music (Classical & Folk & Instrumental)****New Syllabus Semester Pattern Semester III****Effective from – June 2023**

Paper No	Title of Paper	Internal Mark (CA)	External Marks End Semester Exam (ESE)	Total Marks (CA+ESE)
V	Indian Music Classical & Folk & Instrumental (TH)	25	50	75
VI	Indian Music Classical & Folk & Instrumental (PR)	--	75	75
SEC-I	Indian Light Music OR Indian Classical Flute	25	25	50
OR Paper				
V	Indian Music Tabla/Pakhwaj Percussion (TH)	25	50	75
VI	Indian Music Tabla/Pakhwaj Percussion (PR)	--	75	75
SEC-I	Indian Light Music	25	25	50

SEMESTER-IV

VII	Indian Music Classical & Folk & Instrumental (TH)	25	50	75
VIII	Indian Music Classical & Folk & Instrumental (PR)	--	75	75
SEC-II	Indian Classical Flute	25	25	50
OR Paper				
VII	Indian Music Tabla/Pakhwaj Percussion (TH)	25	50	75
VIII	Indian Music Tabla/Pakhwaj Percussion (PR)	--	75	75
SEC-II	The Folk Instrument in Maharashtra	25	25	50

Indian Music
New Syllabus
B.A. Lalit Kala-II nd Year
Semester-III, Paper No. - V (Theory)
Name of Paper :- Indian Music, Classical & Folk & Instrumental (TH)
पेपरचे नाव - भारतीय संगीत शास्त्रीय आणि लोकसंगीत व स्वरवाद्य (शास्त्र)

Credit :-3	Mark : 75
Internal Mark : 25	End of Semester Exam :-50

प्रकरण 1

I st प्रात्याक्षिक पेपर मधील सर्व रागांची शास्त्रीय माहिती व रागातील छोटे ख्याल, तराणा व ताल (नोटेशनसह) लिपीबद्ध करणे आवश्यक.

II nd संकल्पना : 1) जातीगायन 2) अविर्भाव- तिरोभाव 3) अल्पत्व-बहुत्व 4) सुत 5) घसीट 6) बेहलावा 7) मुर्च्छना 8) न्यास 9) खटका 10) गमक 11) कणस्वर

III rd 1) गायकवादकाचे गुणदोष.
2) पं. भातखंडे व पं. पलुस्कर स्वरलिपीचा तुलनात्मक अभ्यास
3) शास्त्रीय संगीत व लोकसंगीत तुलनात्मक अभ्यास
4) कंठसंगीत व वाद्यसंगीत यांचा तुलनात्मक अभ्यास

IV th 1) हिंदुस्थानी संगीत पद्धतीचा सिध्दांत
2) भारतीय संगीताचा इतिहास (स्वातंत्रोत्तर काळात) 1947 च्या नंतरचा

V th थोडक्यात माहिती

- 1) भजन
- 2) भूपाळी
- 3) कव्वाली
- 4) त्रिवट
- 5) होरी
- 6) सरगम
- 7) चतुरंग
- 8) लावणी
- 9) लक्षणगीत
- 10) किर्तन

VI th चरित्र

- 1) उ. बिस्मिल्ला खॉ
- 2) उ. अब्दुल करीम खॉ

Indian Music
New Syllabus
B.A. Lalit Kala-II nd Year
Semester-III, Paper No. - VI (Practical)
Name of Paper :- Indian Music, Classical & Folk & Instrumental (PR)
पेपरचे नाव - भारतीय संगीत शास्त्रीय आणि लोकसंगीत व स्वरवाद्य (शास्त्र)

Credit :-3	Mark : 75
Internal Mark : No Internal Marks	End of Semester Exam :-75

प्रकरण 1 ले- बडेख्यालाचे राग

खालील रागांच्या वैशिष्ट्यांसह संपूर्ण शास्त्रीय माहिती
आरोह अवरोह, पकड, रागामध्ये एक बडाख्याल
विलंबित ख्याल), एक छोटाख्याल
(द्वुतख्याल/एक मसीतखानी व एक रजाखानी गत दोन आलाप,
दोन ताना यासह गायन वादन करणे आवश्यक आहे.
1) राग- भैरव 2) राग-केदार

प्रकरण 2 रे - छोटेख्यालचे राग

खालील रागांच्या वैशिष्ट्यांसह संपूर्ण शास्त्रीय माहिती
आरोह अवरोह, पकड, रागामध्ये एक बडाख्याल (द्वुतख्याल)/
एक रजाखानी गत दोन आलाप, दोन ताना/तोडे,
यासह गायन वादन करणे आवश्यक आहे
1) राग- पटदिप 2) राग- मालकंस
3) राग- हमीर 2) राग- अहिर भैरव

प्रकरण 3 रे - छोटेख्यालचे राग

अभ्यासक्रमातील कोणत्याही रागामध्ये एक धृपद
व एक तराणा गाता/वाजविता येणे आवश्यक

प्रकरण 4 थे -

एक भजन / सुगमगीत किंवा धून गाता/
वाजविता येणे आवश्यक आहे

प्रकरण 5 वे - तालज्ञान

- 1) ताल - आडा चौताल
- 2) ताल - सूलताल
- 3) ताल - धुमाळी
- 4) ताल - भजणी ठेका

OR PAPER

Indian Music

New Syllabus

B.A. Lalit Kala-II nd Year

Semester-III, Paper No. - V (Theory)

Name of Paper :- Indian Music, Classical & Folk & Instrumental (TH)

पेपरचे नाव - भारतीय संगीत शास्त्रीय आणि लोकसंगीत व स्वरवाद्य (शास्त्र)

Credit :-3

Mark : 75

Internal Mark : 25

End of Semester Exam :-50

प्रकरण 1 ले-

तबला/पखवाज उत्पत्ती आणि विकास तसेच आधुनिक काळापर्यंतचे त्याचे बदलते रूप यावरील संपूर्ण विवेचन

प्रकरण 2 रे -

तबला व पखवाजामधील खालील घराण्यांच्या वादन वैशिष्ट्यासह संपूर्ण इतिहास

तबला :- 1) दिल्ली 2) पंजाब 3) बनारस
पखवाज :- 1) कुदऊसिंह 2) पानसे

प्रकरण 3 रे

- 1) तबला/पखवाज वादकांचे गुण-दोष
- 2) तबला/पखवाज स्वरात लावण्याचे नियम
- 3) गायन, स्वरवाद्य व नृत्य यांच्या साथीचे (साथसंगीताचे) नियम

प्रकरण 4 थे -

- 1) नानासाहेब पानसे
- 2) स्वामी पागलदासजी
- 3) उ. अमीर हुसेन खाँ
- 4) पं. कंठे महाराज

प्रकरण 5 वे -

खालील ताल आड, कुआड या लयकारीत

- 1) ताल- तीन ताल
- 2) ताल- झपलात
- 3) ताल- रूपक
- 4) ताल- एकताल

Indian Music
New Syllabus
B.A. Lalit Kala-II nd Year
Semester-III, Paper No. - VI (Practical)
Name of Paper :- Indian Music, Classical & Folk & Instrumental (PR)
पेपरचे नाव - भारतीय संगीत शास्त्रीय आणि लोकसंगीत व स्वरवाद्य (प्रात्याक्षिक/क्रियात्मक)

Credit :-3	Mark : 75
Internal Mark : No Internal mark	End of Semester Exam :-75

प्रकरण 1 ले-

खालील तालांमध्ये स्वतंत्र तबला वादन आवश्यक आहे. (15 मिनिटे)

तबला :- 1) ताल तिनताल 2) ताल एकताल 3) ताल झपताल
पखवाज :- 1) ताल आदिताल 2) ताल चौताल 3) ताल सूलताल

प्रकरण 2 रे -

तबला व पखवाजामध्ये केरवा, दादरा, धुमाळी, भजनीठेका या तालांमध्ये पाच मिनिट लग्गी-लडी चे वादन करून तिहाई घेऊन समेवर येण्याची तयारी करणे आवश्यक आहे.

प्रकरण 3 रे

विलंबित एकताल, विलंबित तिनताल, विलंबित झपताल, विलंबित रूपक तुकडा, मुखडा, मोहरा, तिहाई घेऊन समेवर येण्याचा अभ्यास

प्रकरण 4 थे -

खालील तालांमध्ये दोन तिस्र व दोन चतस्र जाती कायदे सहा पलटयांसहीत तयार करणे व चक्राकार तिहाई घेऊन समेवर येण्याची तयारी करणे आवश्यक.

- 1) ताल- तीनताल 2) ताल- चौताल

प्रकरण 5 वे -

अभ्यासक्रमातील विविध ताल हातावर एकपट, दुप्पट, तिप्पट चौपट म्हणता येणे व विविध कायदा तिहाई, फर्माईशी चक्रदार, परण, गत यांची पढंत करता येणे आवश्यक आहे.

OR PAPER
Indian Music
New Syllabus
B.A. Lalit Kala-II nd Year
Semester-III
SEC- I
Skill Enchancement Course- I
Name of Paper :- Indian Light Music
पेपरचे नाव - भारतीय सुगम संगीत

Credit :-2	Mark : 50
Internal Mark : 25	End of Semester Exam :-25

प्रकरण 1 ले-

- 1) संगीताचा संक्षिप्त इतिहास
- 2) शास्त्रीय संगीत - सुगमसंगीत : तुलनात्मक अभ्यास

प्रकरण 2 रे - कलावंतांची जीवन चरित्रे

- 1) भारतरत्न लता मंगेशकर
- 2) सुधीर फडके

प्रकरण 3 रे

- 1) व्याख्या :-
 1. संगीत
 2. स्वर
 3. सप्तक
 4. ताल
 5. राग
 6. गीत व गीतांचे प्रकार
- 2) अलंकार - शुद्ध स्वरांचे वेगवेगळे दहा अलंकार गाता येणे आवश्यक आहे.

प्रकरण 4 थे - रागज्ञान

राग भूपाली /राग-यमन रागाची शास्त्रीय माहिती
आरोह अवरोह, पकड व सरगमगीत गाता येणे आवश्यक आहे.

प्रकरण 5 वे -

- 1) वंदे मातरम् , राष्ट्रगीत, स्वागतगीत, गझल, भावगीत, लोकगीत
भक्तीगीत, भजन, यापैकी कोणताही एक गीत प्रकार
गाता येणे आवश्यक आहे.
- 2) तालज्ञान :-
 - 1) ताल तिनताल (त्रिताल)
 - 2) ताल दादरा
 - 3) ताल केरवा
 - 4) भजनी ठेका

OR PAPER
Indian Music
New Syllabus
B.A. Lalit Kala-II nd Year
Semester-III
SEC- I
Skill Enchancement Course- I
Name of Paper :- Indian Music- Flute
पेपरचे नाव - भारतीय संगीत - बासरी

Credit :-2	Mark : 50
Internal Mark : 25	End of Semester Exam :-25

प्रकरण 1 ले-

- 1) संगीताचा संक्षिप्त इतिहास
- 2) बासरीची उत्पत्ती ते आधुनिक बासरीपर्यंतचा इतिहास

प्रकरण 2 रे -

1. बासरीचे प्रकार व बासरीची सचित्र माहिती
चरित्रे 1. कै. पन्नालाल घोष
2. पं. हरीप्रसाद चौरसिया

प्रकरण 3 रे

1. बासरीवर स्वर काढण्याची पद्धत
2. अलंकार

शुद्ध स्वरांचे बासरीवर वाजविण्यास सहज सोपे असे किमान पाच तर कमाल दहा अलंकार वाजविता येणे आवश्यक आहे.

प्रकरण 4 थे - रागज्ञान

राग भूपाली /रागाची शास्त्रीय माहिती आरोह व अवरोह पकड
व सरगमगीताचे वादन करता येणे आवश्यक आहे.

प्रकरण 5 वे -

1. वंदे मातरम् , राष्ट्रगीत, अथवा एखादी धून यापैकी एक गीत/ धून
वाजविता येणे आवश्यक आहे.
तालज्ञान :- 1. ताल तिनताल (त्रिताल) 2. ताल दादरा
3. ताल केरवा

Indian Music
New Syllabus
B.A. Lalit Kala-II nd Year
Semester-IV, Paper No. - VII (Theory)
Name of Paper :- Indian Music, Classical & Folk & Instrumental (TH)
पेपरचे नाव - भारतीय संगीत शास्त्रीय आणि लोकसंगीत व स्वरवाद्य (शास्त्र)

Credit :-3	Mark : 75
Internal Mark : 25	End of Semester Exam :-50

प्रकरण 1

I st प्रात्याक्षिक पेपर मधील सर्व रागांची शास्त्रीय माहिती व रागातील छोटे ख्याल, तराणा स्वरलिपी बद्ध (नोटेशन बद्ध) लिहिता येणे आवश्यक तसेच रागांचा तुलनात्मक अभ्यास प्रात्याक्षिकासहीत गाता/लिहिता येणे आवश्यक.

II nd संकल्पना : 1) कलावंत 2) गायक 3) नायक 4) वाग्येयकार 5) ग्रामराग 6) रागांग 7) भाषांग 8) क्रियांग 9) उपांग 10) आहत नाद 11) अनाहत राग

III rd 1) चित्रपट संगीताचा थोडक्यात इतिहास लिहा ?
2) वाद्यवर्गीकरण व लोकसंगीतातील वाद्ययंत्र
3) लोकसंगीताचा भावपक्ष ?
4) कंठसाधना आणि पार्श्वगायन

IV th 1) संगीतामध्ये ध्वनीचे महत्त्व
2) संगीतामध्ये दृक्श्राव्य साधनांचा उपयोग (आधुनिक तंत्रज्ञान)

V th चरित्र लिहा.
1) पं. रविशंकर
2) पं. बाळकृष्णबुवा इंजलकरंजीकर

VI th थोडक्यात माहिती लिहा.
1) प्रबंध
2) पल्लवी
3) पद्म
4) संगीत रागमालिका
5) देवनागरी लिपी

Indian Music New Syllabus B.A. Lalit Kala-II nd Year Semester-IV, Paper No. - VIII (Practical) Name of Paper :- Indian Music, Classical & Folk & Instrumental (PR) पेपरचे नाव - भारतीय संगीत शास्त्रीय आणि लोकसंगीत व स्वरवाद्य (प्रात्याक्षिक/क्रियात्मक)	
Credit :-3	Mark : 75
Internal Mark : No Internal Mark	End of Semester Exam :-75

प्रकरण 1 ले- बडेख्यालाचे राग

खालील रागांच्या वैशिष्ट्यांसह संपूर्ण शास्त्रीय माहिती आरोह अवरोह, पकड, रागामध्ये एक बडाख्याल विलंबित ख्याल), एक छोटाख्याल (द्रुतख्याल/एक मसीतखानी व एक रजाखानी गत दोन आलाप, एक तान यासह वादन करणे आवश्यक आहे.

- 1) राग- भिमपलास
- 2) राग- मालकंस

प्रकरण 2 रे - छोटेख्यालचे राग

खालील रागांच्या वैशिष्ट्यांसह संपूर्ण शास्त्रीय माहिती आरोह अवरोह, पकड, रागामध्ये एक बडाख्याल (द्रुतख्याल)/ रजाखानी गत दोन आलाप, दोन ताना/तोडे, यासह गायन वादन करणे आवश्यक आहे

- 1) राग- मुलताठी
- 2) राग- मारवा
- 3) राग- हिंडोल
- 4) राग- पुरिया धनाश्री

प्रकरण 3 रे - छोटेख्यालचे राग

अभ्यासक्रमातील कोणत्याही रागामध्ये एक धमार तसेच एक चतुरंग गाता/वाजविता येणे आवश्यक आहे

प्रकरण 4 थे -

एक भजन किंवा सुगमगीत/ लोकगीत / धून गाता/ वाजविता येणे आवश्यक आहे

प्रकरण 5 वे - तालज्ञान

खालील तालांच्या वैशिष्ट्यांसह संपूर्ण शास्त्रीय माहिती तसेच खालील ताल हातावर टाळी देवून म्हणता येणे आवश्यक आहे. वरील तालांचे सर्वसाधारण ठेके तबल्यावर वाजत असतांना ओळखणे व लिहिता येणे आवश्यक आहे.

- 1) ताल - विक्रम
- 2) ताल - खेमटा
- 3) ताल - गजझंपा
- 4) ताल तिनताल (त्रिताल)- विलंबित

OR PAPER

Indian Music

New Syllabus

B.A. Lalit Kala-II nd Year

Semester-IV, Paper No. - VII (Theory)

Name of Paper :- Indian Music, Classical & Folk & Instrumental (TH)

पेपरचे नाव - भारतीय संगीत शास्त्रीय आणि लोकसंगीत व स्वरवाद्य (शास्त्र)

Credit :-3

Mark : 75

Internal Mark : 25

End of Semester Exam :-50

प्रकरण 1 ले-

भारतीय तालशास्त्रातील वाद्य वर्गीकरणाचा सिध्दांत (उदाहरणासहीत)

प्रकरण 2 रे-

समान मात्रा असलेल्या तालांचा तुलनात्मक अभ्यास

- 1) तीनताल - अर्ध्या तिनताल - पंजाबी - तिलवाडा
- 2) आडाचौताल - धमार- दीपचंदी - झुमरा
- 3) एकताल - चौताल

प्रकरण 3 रे-

- 1) तबला / पखवाज वादनाच्या विविध शैली (बाज) व वैशिष्ट्ये आणि तुलनात्मक अभ्यास
- 2) तबला / पखवाज सुरामध्ये लावण्याचे नियम व पध्दती

प्रकरण 4 थे

व्याख्या - 1. आमद 2. आगत-अनागत 3. चलन 4. गतपरन
5. स्तुतीपरन 6. बोलबॉट 7. नौहक्का तिहाई
चरित्रे :- 1. उ. मुनीर खाँ 2. पं. मंगळवेढेकर बुवा
3. पं. गोविंदराव बऱ्हाणपूरकर 4. उ. आबिद हुसेन खाँ

प्रकरण 5 वे

तबला / पखवाज रियाज पध्दतीविषयी विस्तृत माहिती

Indian Music
New Syllabus
B.A. Lalit Kala-II nd Year
Semester-IV, Paper No. - VIII (Practical)
Name of Paper :- Indian Music, Classical & Folk & Instrumental (PR)
पेपरचे नाव - भारतीय संगीत शास्त्रीय आणि लोकसंगीत व स्वरवाद्य (प्रात्याक्षिक/क्रियात्मक)

Credit :-3	Mark : 75
Internal Mark : No Internal mark	End of Semester Exam :-75

प्रकरण 1 ले-

खालील तालांमध्ये तिस्र, चतस्र, खंड जातीचे कायदे व त्याचे
सहा-सहा पलटे यासह दहा मिनिट स्वतंत्र तबला वादन आवश्यक आहे.
तबला :- 1. ताल तिनताल 2. ताल झपताल 3. ताल रूपक
पखवाज:- 1. ताल चौताल 2. ताल धमार 3. ताल सुलताल

प्रकरण 2 रे-

अभ्यासक्रमातील कुठल्याही दोन तालामध्ये धिरधिरकिटतक, दिंतिरकिटतक चे दोन रेले,
दोन गत, एक परण, एक फरमाईशी चक्रदार, दुपल्ली, तिपल्ली, चौपल्ली, पेशकार आदींचे वादन

प्रकरण 3 रे-

छोटाख्याल, बडाख्याल, सुगमगीत, भजन, भावगीत या गीतप्रकाराची साथसंगत
करत असतांना एकाच तालाचे विविध ठेके व लग्गी-लडी यांचा अभ्यास

प्रकरण 4 थे

विविध तालामध्ये तिप्पट, आडलय, बिआड, हातावर टाळी देवून म्हणता येणे आवश्यक आहे.

प्रकरण 5 वे

ताल, रूद्र, ताल व गजझंपा मध्ये रेला, तुकडा, तिहाई, परन वाजविता येणे आवश्यक आहे.

Indian Music
New Syllabus
B.A. Lalit Kala-II nd Year
Semester-IV
SEC- II

Skill Enhancement Course- II

Name of Paper :- The Folk Instrument in Maharashtra (Percussion)

पेपरचे नाव - महाराष्ट्रातील लोकवाद्य

Credit :-2	Mark : 50
Internal Mark : 25	End of Semester Exam :-25

प्रकरण 1 ले :

- 1) वाद्यवर्गीकरण संक्षिप्त इतिहास
- 2) ढोलकी, ढोलक, संबळ, दिमडी, डफ, खंजीरी, हालकी इ. लोकवाद्यांची उत्पत्ती ते आधुनिक काळापर्यंतची वाटचाल.

प्रकरण 2 रे :

- 1) लोकवाद्यांची सचित्र व अंगवर्णना सहीत बनावटीची माहिती (ढोलकी, ढोलक, संबळ, दिमडी, हालकी, डफ, खंजीरी इ.)
- 2) कलावंतांची जीवन चरित्रे
 - 1) पांडुरंग घोटकर
 - 2) यासिन म्हाब्री
 - 3) केशवराव बडगे

प्रकरण 3 रे :

ढोलकी/ ढोलक या वाद्यांवर वाजविले जाणारे वर्ण तसेच या वाद्यांवरची हाताची ठेवण (हस्तविधी) यांची संपूर्ण माहिती

- 1) ढोलकी/ढोलक वरील बोलांबदलची माहिती
- 2) संबळ/खंजिनी वाजविण्याची विधी
- 3) लावणी, पोवाडा, लोकगीत, शाहिरी, वगनाटय, गोंधळ या गीतप्रकारांविषयी माहिती

प्रकरण 4 थे

- 1) ताल केरवा, ताल दादरा, ताल धुमाळी, अर्ध्या इ. तालात विलंबित-मध्य-द्रुत-या तिन्ही लय प्रकारातील बोल/वादन सामुग्रीचा विविध प्रकारांनी विस्तृत विस्तार. प्रात्याक्षिकांसहीत वादन विधी आवश्यक
- 2) ढोलकी सोलो / ढोलक सोलो (स्वतंत्र वादन) (10 मिनिटे) वाजविण्याची क्षमता

प्रकरण 5 वे

लावणी/शाहिरी, तमाशा, कव्वाली, लोकगीत इ. अनेक लोकगीतांबरोबर अनुरूप व आदर्श साथसंगत करता येणे आवश्यक आहे.

Indian Music
New Syllabus
B.A. Lalit Kala-II nd Year
Semester-IV
SEC- II
Skill Enhancement Course- II
Name of Paper :- Indian Music- Harmonium
पेपरचे नाव - भारतीय संगीत - हार्मोनियम (संवादिनी)

Credit :-2	Mark : 50
Internal Mark : 25	End of Semester Exam :-25

प्रकरण 1 ले :

- 1) संगीताचा संक्षिप्त इतिहास
- 2) हार्मोनियम उत्पत्ती ते आधुनिक हार्मोनियमपर्यंतचा इतिहास
- 3) वाद्यवर्गीकरण संक्षिप्त इतिहास

प्रकरण 2 रे :

- 1) हार्मोनियमचे प्रकार व हार्मोनियमची सचित्र माहिती पांढऱ्या पटट्या, काळ्या पटट्या, पट्टी 1,2,3,4,5 बदल व स्वर, सप्तक माहिती
- 2) चरित्रे
 - 1) पं. गोविंदराव टेंबे
 2. पं. आप्पासाहेब जळगावकर

प्रकरण 3 रे :

- 1) हार्मोनियमवर स्वर वाजविण्याची पद्धत
- 2) अलंकार
शुद्ध स्वरांचे हार्मोनियमवर वाजविण्यास सहज सोपे असे किमान पाच तर कमाल दहा अलंकार वाजविता येणे आवश्यक आहे.

प्रकरण 4 थे

राग भूपाली / राग यमन रागाची शास्त्रीय माहिती आरोह अवरोह, पकड सरगमगीताचे वादन करता येणे आवश्यक आहे

प्रकरण 5 वे

- 1) वंदे मातरम, राष्ट्रगीत अथवा एखादी धून, नाट्यगीत यापैकी एक गीत वाजविता येणे आवश्यक आहे.
- 2) तालज्ञान :- 1. ताल तिनताल (त्रिताल)
 2. ताल दादरा
 3. ताल केरवा